

Toepassing toekomstdenken: Technologie & Werk

In dit document vind je een voorbeeldprogramma voor het begeleiden van een dialoog- of denksessie over de toekomst van werk en de invloed van technologie. In deze sessie staan de film *Future Proof* en de toekomstscenario's centraal als gespreksinstrumenten om samen verschillende mogelijke toekomsten te verkennen. Deze toekomstbeelden zijn nadrukkelijk geen voorspellingen, maar helpen om onderliggende keuzes, waarden en dilemma's rondom technologie en werk zichtbaar en bespreekbaar te maken.

Het programma is geschikt voor medewerkers, teams en organisaties die te maken hebben met technologische innovatie. De opzet kan worden ingezet tijdens een werksessie, teamdag of studiedag.

Interesse in het toepassen van deze materialen? Neem dan contact op met info@nsvp.nl om de materialen te ontvangen.

Voorbeeldprogramma: Dialoog over de toekomst van werk en technologie

Context	Werkenden algemeen
Doelgroep	Medewerkers, teams en organisaties die te maken hebben met technologische innovatie
Duur	90 minuten

Doel

Deelnemers verkennen hoe technologische ontwikkelingen de toekomst van werk beïnvloeden, en welke keuzes daarin bepalend zijn voor de rol van mens, werk en organisatie.

Programma

1. Opening & introductie tot toekomstdenken (15 min)

- Welkom en doel van de sessie.
- Introductie tot toekomstdenken: In plaats van één toekomst te voorspellen, richt toekomstdenken zich op het verkennen van verschillende mogelijke toekomsten.
- Korte introductie van de vier toekomstwerelden (assen: individueel-collectief / weinig-veel technologie).
- Positionering van de film: De film laat geen voorspelling zien, maar vier mogelijke toekomsten. Het fungeert dus als denk- en gespreksinstrument.
- Schets de context: Waarom deze workshop nu? Stel dit af op basis van jouw organisatie. Bijvoorbeeld:
 - snelle technologische ontwikkeling (AI, automatisering)
 - grote maatschappelijke opgaven (energietransitie, digitalisering)
 - structurele arbeidsmarktkrapte

De centrale vraag: Welke rol willen we dat technologie speelt in werk?

2. Filmvertoning – *Future Proof* (10 min)

Laat deelnemers kijken met een gerichte kijkvraag: *“Wat viel je op aan de rol van technologie in de verschillende werelden?”*

3. Eerste reflectie: Wat hebben we zojuist gezien? (15 min)

Werkvorm: eerst in tweetallen (5 min), daarna plenair (5 min)

Deelnemers krijgen hier de ruimte om hun eerste indrukken te delen en de film te laten landen.

- Welke scène of wereld verraste/raakte je het meest?
- Wat voelde wenselijk en minder wenselijk?
- Welke toekomstwereld herken je het meest in huidige arbeidsmarktontwikkelingen?
- Welke wereld roept bij jou weerstand op, waarom?

3. Verkenning met toekomstscenario's (20 min)

Werkvorm: kleine groepen (3-5 mensen), elke groep behandelt de Big Tech wereld

Het doel van de workshop is om het gesprek te openen over de rol van technologie in werk in tijden van snelle technologische innovatie. Elke groep behandelt daarom de Big Tech wereld.

Per groep:

- Verandert het werk van Mea onder invloed van nieuwe technologie?
- Wat voor rol speelt technologie in deze wereld (leidend, ondersteunend, controlerend)?
- Wat betekent dit voor werkenden (vaardigheden, autonomie, werkdruk)?

Verdiepende vragen:

- Hoe ziet technologische ontwikkeling er binnen jouw werk uit?
- Waar liggen mogelijke kansen, en waar zijn mogelijke risico's?
- Hoe raken we in gesprek over een wenselijke toepassing van technologie in werk?

Deelnemers noteren hun bevindingen op de bijbehorende praatplaat van de Big Tech toekomstwereld.

4. Plenaire reflectie (20 min)

Werkvorm: plenair

Breng alle groepen samen en haal samen de kerninzichten op.

Stel vragen zoals:

- Welke technologische ontwikkelingen zie jij als kansrijk of relevant voor onze organisatie?
- Wat betekenen deze ontwikkelingen voor de manier waarop we in de toekomst werken?
- Hoe zorgen we ervoor dat medewerkers actief kunnen meedenken en bijdragen aan het innovatieproces?
- Welke kennis en vaardigheden zijn nodig om succesvol met deze veranderingen

om te gaan?

- Welke acties kunnen we als individu, team of organisatie ondernemen om ons hierop voor te bereiden?
- Welke (extra) ondersteuning hebben we hiervoor nodig?

5. Afronding (10 min)

Werkvorm: individuele reflectie & korte uitwisseling

Laat deelnemers afronden met:

- Wat neem je mee uit deze sessie voor jouw werkpraktijk?
- Wat vraagt dit van jouw rol als professional?
- Welke ondersteuning vind je hierin belangrijk?

Opbrengsten van de sessie

De sessie kan deelnemers het volgende opleveren:

- Deelnemers begrijpen beter hoe keuzes rondom technologie (bijv. automatisering, AI) doorwerken in de inhoud, organisatie en betekenis van hun werk.
- Bewustwording van onderliggende dilemma's, zoals de spanning tussen efficiëntie en kwaliteit van werk, of tussen technologische controle en professionele autonomie.
- Deelnemers leren dat de toekomst van werk niet vastligt en niet uitsluitend door technologie wordt bepaald.
- Reflectie op de rol van de professional in een veranderende werkomgeving: wat vraagt dit van vaardigheden, houding en samenwerking?

De sessie creëert een gemeenschappelijke taal om binnen teams of organisaties verder te praten over de toekomst van werk, de rol van technologie daarin en hoe medewerkers betrokken kunnen worden bij dit proces.

Benodigde materialen

Voor de uitvoering van deze denksessie zijn de volgende materialen nodig:

- Een ruimte waarin deelnemers kunnen bewegen en in groepjes kunnen werken.
- Een beamer of digibord voor het vertonen van de film Future Proof.
- Geluidsvoorziening zodat de film goed verstaanbaar is.
- Toegang tot de film Future Proof (te verkrijgen via NSvP).
- Praatplaten van het toekomstscenario Big Tech (te verkrijgen via NSvP).
- Stiften, pennen of markers om mee op de praatplaten te schrijven.